

Udskriftsdato: 2. januar 2026

KEN nr 9432 af 15/10/1994 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse U-17-94 om erhvervssygdom - anerkendelse - hvide fingre - Morbus Raynaud - vibrationsbetingede lidelser - generelle betingelser - arbejdsskade

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 15364-9215803-92

Ankestyrelsens principafgørelse U-17-94 om erhvervssygdom - anerkendelse - hvide fingre - Morbus Raynaud - vibrationsbetingede lidelser - generelle betingelser - arbejdsskade

Resume:

Ankestyrelsen har behandlet nogle sager om anerkendelse af lidelsen hvide fingre forårsaget af vedvarende højfrekvente vibrationer. *)

Anerkendelse af hvide fingre som erhvervssygdom forudsætter, at der har været tale om vibrationspåvirkning fra håndholdte værktøjer i et vist omfang. Dette omfang vurderes på baggrund af en kombination af varighed og sværhedsgrad af påvirkningen.

I sag nr. 1 fandtes der ikke at være dokumentation for tilstrækkelig udsættelse for vibrationer hos en montør, der i årene 1972 til 1988 havde været udsat i samlet ca. 3 år. Hans lidelse i form af symptomer på hvide fingre, som var forværret efter ophør af udsættelsen, kunne derfor ikke anses for at være en følge af arbejdet.

I sag nr. 2 fandtes der ikke at være dokumentation for tilstrækkelig udsættelse for vibrationer hos en murer, der i 40 år havde arbejdet med vibrerende håndværktøj i ca. 5% af arbejdstiden. Hans lidelse i form af symptomer på hvide fingre kunne derfor ikke anses for at være en følge af arbejdet.

Kassation:

Der er kommet nye regler på området

Love:

Lov om sikring mod følger af arbejdsskade - lov nr. 390 af 20. maj 1992 - § 9 og § 10

Vejledninger:

Arbejdsskadestyrelsens vejledning om vibrationslidelser af december 1992 -

Sagsfremstilling 1:

Sag nr. 1 - j.nr. 15364-92: Sagen drejede sig om genoptagelse af spørgsmålet om anerkendelse af en tidligere anmeldt lidelse i form af hvide fingre hos en 37-årig tidligere montør.

I maj 1988 anmeldte arbejdsmedicinsk klinik lidelsen som en formodet arbejdsbetinget lidelse.

Der forelå følgende oplysninger om udsættelse:

I 1972 udsat i godt 1/2 år under arbejde på en radiatorfabrik, hvor manden periodevis anvendte håndbåret vinkelslibeværktøj.

I 1973 udsat i godt 1/2 år under arbejde med betonnedbrydning, hvor han periodevis anvendte trykluft-drevne lufthammere.

I 1975 udsat ca. 2 til 5 gange om dagen af 5 til 30 minutters varighed under arbejde på en maskinfabrik, hvor han var beskæftiget med slibning og boring. Han anvendte håndbårne vinkelslibere og boremaskiner.

Fra 1984 til 1988 var han i en samlet periode på knap 2 år ansat på en maskinfabrik i montageafdelingen, hvor forskellige emner blev skruet sammen, således at han hele dagen anvendte håndbårne, luftdrevne skruenøgler. Han var desuden tidvis udsat for kulde, især om morgenen og i forbindelse med arbejde nær porte.

Der var således en samlet udsættelse på ca. 3 år.

Siden 1987 havde der været symptomer på kuldeprovokeret anfald af hvide fingre på begge hænder lokaliseret på 2., 3., 4. og 5. finger.

Arbejdsskadestyrelsen afviste i november 1988, at lidelsen kunne henføres under lov om arbejdsskadeforsikring. Styrelsen lagde vægt på, at omgangen med vibrerende værktøj havde været kortvarig (2-3 år). Det måtte anses for overvejende sandsynligt, at lidelsen skyldtes andre forhold end de erhvervsmæssige.

Ifølge en speciallægeerklæring fra december 1989 fandtes fuldstændig normale neurologiske forhold. Specielt var der normal pulsation perifert på over- og underekstremiteter. Der var ingen hudmisfarvning. Symptomerne var ikke ophørt i forbindelse med ophør af udsættelsen.

I januar 1990 fastholdt Arbejdsskadestyrelsen sin afgørelse. Der blev henvist til, at der ved undersøgelse hos speciallæge var fundet normal pulsation i fingrene og ingen hudmisfarvning. Det blev anført, at arbejdsgiveren havde fastholdt, at manden kun havde arbejdet kortvarigt med vibrerende værktøj.

Arbejdsskadestyrelsens afgørelse blev i november 1990 med den givne begrundelse tiltrådt af Ankestyrelsen. I et efterfølgende brevhenviste Ankestyrelsen til, at det i oplysningerne fra arbejdsmedicinsk klinik og speciallægen var konkluderet, at mandens lidelse ikke kunne anses for arbejdsbetinget og til, at der ved den seneste undersøgelse var fundet fuldstændig normale neurologiske forhold, specielt var der normal pulsation perifert på over- og underekstremiteter.

Sagen blev genoptaget i 1992 efter henvendelse fra arbejdsmedicinsk klinik.

Om de arbejdsmæssige forhold var det yderligere oplyst, at mandensiden 1988 udelukkende havde været ansat som maskintekniker, hvor under han ikke havde været udsat for vibrerende værktøj. Om lidelsen blev det oplyst, at symptomerne var forværret. Der var ved kuldeprovokation påvist en klar positiv test, og symptombeskrivelsen var typisk for "hvide fingre". Der var ikke symptomer fra andre steder end fingrene. Der var ingen disposition til kar/nerve lidelser eller systemlidelser.

Arbejdsskadestyrelsen fastholdt afslag på anerkendelse. Dette begrundedes med en henvisning til den tidligere afgørelse og med, at progressionen/forøgelsen i symptomerne var sket efter ophør af vibrationsudsættelsen.

Afgørelse:

Ankestyrelsen tiltrådte Arbejdsskadestyrelsens afgørelse med den givne begrundelse.

Ved afgørelsen lagde Ankestyrelsen vægt på, at vibrationspåvirkningen ikke havde haft et tilstrækkeligt omfang. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at der var sket en forværring af mandens symptomer efter ophør med vibrationsudsættelsen. Det måtte derfor anses for overvejende sandsynligt, at lidelsen skyldtes andet end arbejdet.

Sagsfremstilling 2:

Sag nr. 2 - j.nr. 15803-92: Sagen drejede sig om anerkendelse af en anmeldt lidelse i form af hvide fingre hos en 58-årig murer.

Manden havde arbejdet som murer fra 1949-1989, og i ca. 5% af arbejdstiden havde han anvendt vibrerende værktøj i form af kango hammer, vinkelsliber og piskeris. Han havde fået tilkendt mellemste førtidspension på grund af en skulderlidelse.

For ca. 20 år siden havde manden oplevet de første symptomer på hvide fingre svarende til yderstykket af højre pegefinger. Senere fik han også symptomer i de øvrige fingre på begge hænder, bortset fra tommelfingrene. Der var tale om daglige anfald året rundt.

I en arbejdsmedicinsk erklæring var det anført, at selv om kuldeprovokation ikke havde kunnet verificere den kliniske mistanke om hvide fingre, var det speciallægens vurdering, at diagnosen kunne fastholdes på baggrund af den overbevisende symptomalogi. Det varsamtidig bemærket, at ikke alle tilfælde af hvide fingre kan reproduceres ved en distal blodtryksmåling kombineret med kuldeprovokation.

Arbejdsskadestyrelsen afslog at anerkende den anmeldte lidelse som en arbejdsskade med den begrundelse, at der ikke var fundet holdepunkter for, at manden skulle have en karlidelse i fingrene (hvide fingre) forårsaget af vibrerende værktøj. Arbejdsskadestyrelsen anførte i forbindelse med afgørelsen, at der ved kuldeprovokation ikke var påvist hvide fingre.

Under behandlingen af sagen modtog Ankestyrelsen supplerende oplysninger fra arbejdsmedicinsk klinik. Det fremgik heraf, at mandens læge ved en efterfølgende konsultation havde set et tilfælde af fuldstændig hvide, kolde fingre, svarende til 2., 3. og 4. finger på begge sider, efter ophold i kulde/blæst og uden arbejdsmæssig provokation.

Afgørelse:

Ankestyrelsen skønnede ikke, at mandens lidelse kunne anerkendes som erhvervssygdom, fordi det måtte anses for overvejende sandsynligt, at lidelsen skyldtes andre forhold end de erhvervsmæssige, jf. lovens § 10, stk. 2.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der efter det oplyste ikke var dokumenteret en sådan udsættelse for vibrationer, at hans lidelse kunne anses for at være en følge af arbejdet.

Ankestyrelsen tiltrådte således Arbejdsskadestyrelsens afgørelse med en ændret begrundelse.